

Kecia Ali'nin *The Woman Question in Islamic Studies* Adlı Eserinin Değerlendirilmesi

Kecia Ali, *The Woman Question in Islamic Studies*,

Princeton University, 2024, 229 Sayfa.

ISBN: 978-0691183596

Nuran Kızmaz Öztürk¹

Öz

Bu çalışmada değerlendirilecek olan Kecia Ali'nin *İslami Çalışmalarda Kadın Sorunu (The Woman Question in Islamic Studies)* adlı kitabı, İslami ilimler alanındaki çalışmalarda toplumsal cinsiyet konusunun ele alınış şeklini eleştirel bir şekilde ifade etmek ve üniversitelerdeki mevcut yapının hem akademik üretimi hem de kadın akademisyenlerin kariyerlerini nasıl olumsuz etkilediğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Yazar birçok İslam çalışmasını ele alarak hem nicel hem nitel metot analizlerini birlikte kullanıp alandaki cinsiyetçi eğilimleri görünür kılmayı hedeflemektedir. Özellikle atf analizleri ve ders müfredatları gibi veriler üzerinden kadın akademisyenlerin nasıl dışlandığını sistematik olarak ortaya koymaktadır. İslami ilimler alanında "kadınların akademik konumu"nu temele alan çalışma, kadın akademisyenlerin görünmezliği, cinsiyetlendirilmiş bilgi üretimi, kadınların akademik temsili ve kadınların akademide dışlanma pratiklerini de ekleyebileceğimiz dört ana bileşen üzerinden konuyu ele almaktadır. Sonuç olarak yazar, dönüşüm için yapılabilecek kurumsal ve bireysel önerileri sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İslami ilimler, Akademik cinsiyetçilik, Toplumsal cinsiyet, Kadın akademisyenler, Feminist eleştiri.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Bayburt Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Bayburt, Türkiye, nurankizmaz[at]hotmail.com, ORCID ID: 0000-0003-3913-8501.

Review of *The Woman Question in Islamic Studies* by Kecia Ali

Abstract

Kecia Ali's book *The Woman Question in Islamic Studies*, which will be reviewed in this study, aims to critically describe how the issue of gender is addressed in Islamic studies, and to reveal how the current academic structure has negatively affected both academic production and the careers of female academics. The author seeks to uncover gendered tendencies in the field by examining numerous Islamic studies through both quantitative and qualitative methods of analysis. The book systematically demonstrates the exclusion of female academics particularly through data such as citation analyses and course curricula. The work examines the topic of "women's academic status" in Islamic studies through four main components: The invisibility of female academics, gendered knowledge production, women's academic representation, and exclusionary practices of women in academia. As a result, it presents both institutional and individual recommendations for transformation.

Keywords: Islamic studies, Academic sexism, Gender, Female academics, Feminist criticism.

Atıf/Citation: Kızmaz-Öztürk, N. (2025). Kecia Ali'nin "İslam Çalışmalarında Kadın Sorunu" adlı eserinin değerlendirilmesi. *KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi*, 11(2), 721-32. <https://doi.org/10.21798/kadem.2025.200>

¹ Asst. Prof., Bayburt University, Faculty of Theology, Department of Philosophy and Religious Studies, Bayburt, Türkiye, nurankizmaz[at]hotmail.com, ORCID ID: 0000-0003-3913-8501.

Giriş

Akademi dünyasında kadın akademisyenlerin karşılaştığı sorunlar günümüzde önemli bir sorun olarak varlığını sürdürmektedir. Ana akım akademik yaklaşım, kadınları ötekileştiren yapısal özellikler taşımakta; akademinin tarafsızlık ve eşitlik iddiasına rağmen üniversitelerde ve yönetsel yapılarda kadınlara ilişkin pek çok sorun hâlen aktif biçimde devam etmektedir. Özellikle ilahiyat fakülteleri ve din bilimleri alanında kadınların akademik temsili, varlığı, çalışmaları ve katkıları sistematik bir biçimde görmezden gelinmekte ya da ikincil konumlara itilmektedir. İslami ilimlerin önemli alt alanları olan fıkıh, tefsir ve İslam hukuku gibi disiplinlerde ise kadınların ve toplumsal cinsiyet meselelerinin yok sayılması bu eşitsizliğin en belirgin göstergelerinden biridir. Buna karşın akademik camia içerisindeki yapı gün geçtikçe değişip dönüşmektedir. Türkiye gibi ülkelerde kadın akademisyenlerin sayısında belirgin bir artış gözlemlenmektedir (Çubuk & Erol, 2023). Bu niceliksel artış, yapısal eşitsizlikleri tamamen ortadan kaldırmasa da kadınların akademik alandaki görünürlüğünü artırmakta ve eleştirel bilgi üretimi açısından önemli bir potansiyel taşımaktadır. Ancak bu gelişmeye rağmen, kadınların karar alma mekanizmalarındaki temsili ve epistemolojik katkılarının tanınması hâlâ sınırlı kalmaktadır. Bu bağlamda, *İslami Çalışmalarda Kadın Sorunu* adlı eser, kadın akademisyenlerin İslami ilimler alanında karşılaştığı akademik zorlukları ve dışlayıcı pratikleri görünür kılması açısından son derece önemli bir kaynak niteliğindedir. Kecia Ali, alanın mevcut cinsiyet temelli ayrımcılıklarını eleştirel bir bakışla değerlendirerek hem farkındalık oluşturmakta hem de dönüşüm için teorik bir çerçeve sunmaktadır.

Geleneğin içinde İslami ilimlerin teşekkülü ve tarihi gelişimine baktığımızda sosyo-politik çerçevede ilmi üretimin erkek egemen yapıda ilerlediğini görmekteyiz. Günümüz ilim merkezleri olarak kabul edilen üniversiteler kadın akademisyenler, insan hakları, ırkçılık gibi konularda söylemlerinin aksine bir tutum sergilemektedir. Özellikle İslami ilimlerde kadın akademisyenlerin atif alma sayıları, editörlü bir kitap veya dergi projesinde yer alma sayıları, sempozyum ve panellerde davet ve konuşmacı olarak çağırılma ve müfredatta okutulan eserlerde kitap veya bölüm

yazarı olma oranları oldukça düşüktür. Bu durumun tesadüfi gerekçelerle açıklanamayacak kadar bariz bir yapıda olduğu görülmektedir. Bilgi üretimi açısından bir kayıp olarak değerlendirilebilecek bu eşitsizlik aynı zamanda kadın akademisyenler özelinde kariyer ve kadro konusunda da sıkıntı yaşanmasına sebep olmaktadır. Bugün dahi Türkiye’de, özellikle küçük illerdeki üniversitelerin ilahiyat fakültelerinde kadın akademisyenlerin istihdam edilmek istenmemesi sık karşılaşılan bir durumdur. Bu isteksizlik çoğu zaman evlilik ve doğum gibi cinsiyetçi gerekçelere dayandırılmakta; buna ek olarak giyim tarzı, etkinlikler düzenleme, ‘feminist’ ya da ana akımın dışında fikirler beyan etme veya ‘marjinal’ olarak etiketlenme gibi öznel ve ayrımcı değerlendirmelerle kadınların kadro başvuruları peşinen olumsuz karşılanmaktadır. Ayrıca üniversite içinde akademik yükselme süreçlerinde kadın akademisyenlere öncelik verilmemesi ya da ilerlemelerinin dolaylı biçimlerde engellenmesi de yapısal bir sorun olarak varlığını sürdürmektedir. Hem Türkiye hem de dünya akademisi açısından İslami ilimlerde “beyaz Müslüman Sünni erkek” üstün ve üstenci profili prestij kazanmaktadır. Kantarın diğer tarafında ise kadınlar ve siyahiler gibi diğer kimlikler vardır. Bu durumun üstesinden gelebilecek pratik yönergelerin önemi, bu eser ile ortaya çıkmaktadır. Ali’ye göre 1990’lardan itibaren kadınlar, cinsiyet ve İslam üzerine yapılan araştırmaların entelektüel ortamı oldukça değişmiş olmasına rağmen erkeklerin üretim ve yazma biçimi bu değişimi görünür olmaktan uzak kılmaktadır. Örneğin İslami çalışmalarda kült eserlerden sayılan Shahab Ahmed’in *İslam Nedir (What is Islam)* (2016) adlı 546 sayfalık metninin sadece üç sayfası toplumsal cinsiyet konusunu içermektedir (s. 68).

Kitap “giriş” ve “sonuç” bölümlerine ek olarak toplamda dört bölümden oluşmaktadır. Her bölümden sonra kısa bir anlatı ekleyerek ara bölümler oluşturulmuştur. “İslam Araştırmalarında Toplumsal Cinsiyet” adlı ilk bölüm, İslami çalışmaların fıkıh, hadis, tefsir, siyer ve İslam tarihi gibi alanlarının ana akım ürünü olarak erkek egemenliğinde şekillendiğini ve kadınların katkılarının nasıl ikinci plana itildiğini göstermektedir. Ara bölüm olan “Adamım (Dude)” kısmında örnek bir anekdot üzerinden erkek egemen yapının cinsiyetçiliği savunur gibi görünmelerinin aksine kendi konularını sorgulamadıkları eleştirisinde bulunur. İkinci bölüm olan

“İslami Çalışmalarda Atıf” başlığı altında ele alınan önemli eserlerde ise kadınlar, akademisyenlere yapılan atıf sayılarına bakılarak çalışmalarda nasıl görmezden gelindiklerini ve erkek akademisyenlerin atıflar ile sürekli merkezde tutulmasını analiz eder. Ara bölüm olan “Eksikliklerle Yüzleşme” kısmında ise bahsedilen durumun tesadüf olmadığını, sistematik bir pratik olarak atıflarda kadın akademisyenlerin çoğunlukla yok sayıldığına dikkat çekmektedir. “İslami Çalışmalarda Temsil” bölümünde, özellikle kamusal alan ve medyada İslami çalışmalarda kadın ve toplumsal cinsiyet meselelerinin nasıl konu edildiği, Müslüman kadınların toplumsal ve politik düzlemde nasıl ve hangi amaçlarla temsil edildiği ele alınmaktadır. “Roe Kararının İptal Edilmesi” kısmında ABD’de bir eyalette kürtaj yasağının ardından kadın bedenine yönelik politikalar ile İslami söylemlerin nasıl iç içe geçtiği üzerine kısa bir anekdot yer almaktadır. Son bölüm olan “İslami Çalışmalar Alanında Akademisyenlik” başlığı altında ise akademik ders içerikleri ve müfredat yoluyla toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin nasıl yeniden üretildiği ele alınmaktadır. Bu bölümün ardından yazarın nitel ve nicel metotları ve genel olarak yöntemi anlattığı “Yöntem Üzerine Bir Not” adlı bölüm yer almaktadır.

Giriş bölümünde akademinin değişen demografik yapısını ve heteroseksüel beyaz erkeklerin üst kademelere yükselmesinin yol açtığı ayrımcılığı ele alan tartışmalara yer veren yazar, akademinin ilerici, feminist ve sosyal adalet savunucusu görünümünün bir yanılgı olarak görüldüğünü, bunun aksine sınıfçı, ırkçı, cinsiyetçi ve homofobik “yapısal eşitsizliklerini” üretmeye devam ettiğini savunmaktadır (s. 3-5). Filoloji, metin, dini çalışmalar ve teolojinin kesişimi olarak nitelendirilebilecek İslami çalışmaların, toplumsal cinsiyet politikalarının kendisine has bir yapısı vardır. Ali’ye göre Amerika’daki cinsiyet politikaları, küresel Müslüman toplulukları ve kimlik politikalarının da etkisi ile İslami çalışmalar hem akademik kurumların yapısal eşitsizliklerinden hem de Batı merkezli bilgi üretim yöntemlerinden etkilenmiştir. Kecia Ali, İslami çalışmalar alanında kadınların, özellikle de Müslüman kadın akademisyenlerin geri planda bırakıldığını ve emeklerinin yeterince takdir edilmediğini vurgulamaktadır. Yazar, Amerikan akademisinin cinsiyetçi ve ırk temelli yapısını vurgulamasının yanı sıra Müslüman kimliği ile toplumsal cinsiyetin girift yapısının İslami çalışmaların biçimlenmesine yön verdiğini

belirtir (s. 26). Eserinde, İslami çalışmalar alanının tarihsel, kurumsal ve toplumsal cinsiyet temelli yapısını eleştirel bir bakışla incelemeyi amaçlayan Ali, İslam ve Müslümanlar üzerine yapılan çalışmaların her zaman politik olduğunu ve kolonyalizm, oryantalizm, soğuk savaş, İslamafobi ve terörizm gibi söylemlerden etkilendiğini belirtmektedir.

“İslami çalışmalarında Toplumsal Cinsiyet” adlı birinci bölümde yazar İslami çalışmalarda görülen cinsiyetlendirilmiş yapıyı sistematik bir şekilde görünür kılmayı amaçlamaktadır. Alanında yetkin bir bilim insanı olan Annamarie Schimmel’e alanda yükselme imkânı tanınmayarak “Erkek olsaydınız kürsüyü kapardınız!” denmesi üzerine Almanya’dan Harvard’a geçmesini tarihsel bir örnek olarak gösteren yazar, İslami çalışmaların erkek egemen gelenek içinde şekillendiğini ortaya koymaktadır (s. 18). Ali, *İslam Araştırmalarının Haritalandırılması (Mapping Islamic Studies)*, *İslam Araştırmalarını Yeniden Düşünmek (Rethinking Islamic Studies)*, *İslam Araştırmaları Nedir? (What is Islamic Studies)* gibi İslam araştırmaları üzerine yazılmış eserlerde kadın yazarların oranının oldukça düşük olduğunu sistematik bir şekilde ortaya koyarak Müslüman kadın yazarların neredeyse tamamen dışlandığını belirtmektedir (s. 46). Ali bu durumu, akademinin yapısal cinsiyetçi dinamikleri ve küresel Müslüman toplulukların cinsiyet politikalarının bir sonucu olarak görür. Burada yazar İslami çalışmalarda görmezden gelinen veya toplumsal cinsiyet konularını tali olarak gören yapının dönüşmesi ve yeniden düşünülmesi gerektiğini savunur. Araştırma konularının, yöntemlerin ve otorite anlayışının da değişmesi gerektiğini vurgular. Yazar, İslami ilimlerin teşekkülünden bu yana, bilgi üretiminin mevcut yapısının yeniden düşünülmesi ve kadının katılımcı bilginin kurucu öznesi olarak hem yayın pratiklerinin hem de kurumsal değerlerin dönüşümünde yer alması gerektiğini savunur. “Adamım (Dude)” adlı ara bölümde ise Kecia Ali, kişisel gözlemlerine dayanarak İslami çalışmalar alanındaki erkek egemen yapıyı ironik bir dille eleştirir.

Akademi içerisinde atıf vermek bilginin değeri doğrultusunda, literatürdeki bulgular üzerinde objektif ve teknik bir süreç olarak görülmektedir. Alıntı temelde üç amaca hizmet etmektedir; alıntı ilk olarak kanıtlar, ikinci olarak kaynak gösterir ve son olarak neyin ve kimin

kaynak gösterileceği hususunda alıntıyı konumlandırır. Kecia Ali “İslami Çalışmalarda Atıf” adlı ikinci bölümde İslami çalışmalarda atıflar üzerinden cinsiyet eşitsizliğini ele alır. Böylece yazar örneklerle kadın emeğinin akademik görünmezliğini somutlaştırmaktadır. Yazara göre eşitsizlik, atıf kalıplarıyla yeniden üretilmekte, geçmişteki dışlanma sürecinde yükselen yazarlar ritüel haline gelerek tekrar tekrar alıntılanmaktadır (s. 72). Böylece hem bu düşünürlerin otoritesi sorgulanmadan korunmakta hem de beyazlığın ve erkekliğin merkezde olduğu akademik yapı kurumsal biçimde sürdürülmektedir. Ali, özellikle İslam hukukunda benzer bir cinsiyet ve dilsel-ırksal dışlama kalıbı olduğunu savunmaktadır. Yazara göre günümüzdeki durumu değerlendirebilmemiz için geçmişteki eşitsizliklerimizi kabul etmemiz gerekir. Zira pre-modern dönemde İslam’a dair yazılan eserlerin tamamı erkekler tarafından yazılmıştır. Yazar özellikle modern dönemde İslami çalışmalar alanında bu eksikliğin artık hiçbir şekilde haklı gösterilemeyeceğini söyler (s. 78). “Eksikliklerle Yüzleşmek” adlı ara bölümde ise Ali, İslami çalışmalar alanında kadınların ve belirli temaların sistematik biçimde dışlanma nedenlerini tartışarak, bu dışlamaların alanın entelektüel yönelimi ve bilgi üretim süreçleri üzerindeki etkilerini analiz etmektedir.

“İslami Çalışmaların Temsili” başlığı İslami çalışmaların kamusal alanda, medyada ve toplumsal düzlemde nasıl temsil edildiğini incelemektedir. Burada temsil nötr bir eylem olmaktan ziyade iktidar, cinsiyet ve kültürel otorite ilişkileriyle örülü bir süreçtir. Televizyon programları, konferanslar, sosyal medya ve gazete gibi kamuya açık platformlarda ağırlıkla erkek akademisyenlerin yer aldığına işaret eden yazar, Müslüman kadınların arka planda kaldığını savunur. Ali, bu durumun tesadüfi bir durum olmadığını aksine akademik hiyerarşiler ve toplumsal cinsiyet normları tarafından tekrar üretildiğini belirtir. Bu bölümde kadın akademisyenlerin medyada yer aldıklarında karşılaştıkları **çifte baskıya** dikkat çekilir: Kadın akademisyenler, bir yandan “İslam’ı temsil etme” sorumluluğu yüklenirler, diğer yandan ise cinsiyetlerinden dolayı hem Batı kamuoyunda hem de Müslüman topluluklar içinde sorgulanırlar. Ali, bu durumun özellikle kadınların bilgi üretimindeki otoritelerinin tanınmasını zorlaştırdığını savunur. 11 Eylül sonrasında Müslümanların terörizmle özdeşleştirilmesi ve bazı İslam ülkelerindeki kadınlara

yönelik aşırı uygulamaların yarattığı olumsuz algı bağlamında, İslamafobi ile toplumsal cinsiyet adaletsizliği arasındaki ilişkiyi eleştirel biçimde sorgulamak büyük önem taşır. Bu noktada kadın akademisyenlerin temsil rolleri belirleyici bir yere sahiptir. Kecia Ali, özellikle beyaz olmayan Müslüman kadın akademisyenlerin akademik ve kamusal alanlarda çok katmanlı ayrımcılık biçimleriyle karşılaştığını vurgular. Kadınların görünür olma çabasının yüksek ve eşitsiz bedelleri olduğunu belirten Ali, gizli cinsiyetçilik ve İslamafobik önyargıların, yalnızca bireysel düzeyde değil, akademik yapının tamamında yeniden üretildiğini ortaya koymaktadır. Bunlara ek olarak Ali devamında, beyaz feminist söylemlerin ürettiği Müslüman karşıtı hiyerarşilerin reddedilmesi gerektiğini de vurgulamaktadır. 11 Eylül sonrası dönemde Müslüman kimliği taşıyan veya öyle algılanan kişilerin artan düşmanlıkla karşılaştığını ifade eden Ali, başörtülü kadınların görünürlükleri nedeniyle daha yoğun biçimde hedef alındığını söylemektedir (s. 82). Kecia Ali, İslam'ı kamusal alanda kimin temsil edeceğine dair tercihlerin ırk ve cinsiyet temelli önyargılardan etkilendiğini belirtmektedir. Beyaz akademisyenler ile Sünni erkeklerin öne çıkarılmasının, siyahî Müslüman kadınları dışladığını ve erkek merkezli bir temsil yapısını sürdürdüğünü vurgulamaktadır.

Ali, temsil meselesini yalnızca eleştirmekle kalmaz, aynı zamanda daha adil ve çoğulcu bir akademik kamusal alanın nasıl inşa edilebileceği üzerine düşünür. Ona göre, İslami çalışmaların güvenilirliği, sadece akademik doğrulukla değil, aynı zamanda alanın içindeki çeşitliliği, cinsiyet eşitliğini ve etik sorumluluğu yansıtmaya biçimiyle ölçülmelidir (s. 134). Ara bölüm "Roe Kararının İptal Edilmesi"nde Kecia Ali, kürtaj hakkının geri alınmasını kadın bedeni üzerindeki dini ve politik denetimin bir göstergesi olarak yorumlar. Bu süreçte beyaz feminist sol eğilimli uzmanın, yasağı destekleyenleri fundamentalist Müslümanlara benzettiğine dikkat çeken yazar, bu kararın hem Amerikan toplumu hem de Müslüman topluluklarda ataerkil kontrol biçimlerini güçlendirdiğini vurgulamaktadır.

Son kısım olan "İslam Çalışmalar Alanında Akademisyenlik", yazarın müfredat ve ders programı ile ilgili sorunları mercek altına aldığı, bu alanın öğretiminde toplumsal cinsiyet, temsil ve otorite ilişkilerinin

nasıl şekillendiğini sorguladığı bir bölümdür (s. 143). Kecia Ali, İslam çalışmaları derslerinin içerik ve yöntem bakımından çoğu zaman erkek merkezli bir yaklaşıma dayandığını, kadınların ve farklı kimliklerden araştırmacıların katkılarının ise yeterince yer bulamadığını belirtir. Ayrıca, akademisyenlerin sınıf içindeki konumlarıyla kamusal temsilleri arasındaki dengeyi etik bir sorumluluk çerçevesinde yeniden düşünceleri gerektiğini vurgular. Bu bölümde Ali, İslami çalışmalar derslerinin, çoğunlukla erkek yazarlar üzerine kurulmasının, kadınların ve toplumsal cinsiyetin akademik temsiline yönelik eşitsizlikleri yeniden ürettiğini ve beyaz kadınlara öncelik tanıyan bir çifte standart yarattığını vurgular. Aynı zamanda İslam'ın farklı coğrafyalardaki çeşitliliği ve tarihsel katkılarının da ders programlarına dahil edilmesi gerektiğini söyler (s. 153). Akademisyen, hangi yazar ve eserlerin dahil olacağına karar verdiği gibi hangi konuların işleneceğine de karar vermektedir. Eserin hem pedagojik hem teorik olarak doruk noktasını oluşturan bu bölüm bilgi üretiminin yalnızca araştırma değil, aynı zamanda öğretim süreçlerinde de yapısal eşitsizliklerle şekillendiğini göstermektedir.

Sonuç bölümünde yazar İslami çalışmalarda cinsiyetçiliği ortadan kaldırmak için bir kılavuz sunarak kitabın genel tartışmasını bütünleştirici bir şekilde tamamlamaktadır. Bilgi üretiminin tarafsız olduğunu reddeden yazar, feminist eleştirinin İslami çalışmalara bir yenilenme fırsatı sunduğunu iddia etmektedir. Kecia Ali, cinsiyet, temsil ve epistemik adalet konuları üzerine temellendirdiği kitapta kurumsal dönüşüm çağrısında bulunmaktadır. Bu dönüşümün, müfredatların yeniden yapılandırılmasından akademik atıf pratiklerinin gözden geçirilmesine, kamusal temsildeki cinsiyet dengesizliğinin sorgulanmasından etik akademisyenlik anlayışının güçlendirilmesine kadar geniş bir alanı kapsamı gerektiğini belirtir.

Kecia Ali'nin *İslami Çalışmalarda Kadın Sorunu* adlı eserinin temel amacı, İslami çalışmalar alanındaki toplumsal cinsiyet, temsil ve epistemik adalet meselelerini çok boyutlu biçimde görünür kılmaktır. Yazar hem Müslüman hem de Batılı akademik çevrelerde kadınların konumunu tartışarak, alanın bilgi üretim süreçlerinde yer alan yapısal eşitsizlikleri eleştirel biçimde açığa çıkarmayı hedeflemiştir. Bununla birlikte, Ali'nin analizleri ağırlıklı

olarak Anglo-Amerikan akademisi merkezinde şekillendiğinden, eserde küresel Müslüman toplulukların farklı tarihsel ve kültürel bağlamlarına yeterince yer verilmemiştir. Bu durum, kitabın amaçladığı kapsayıcı ve çok sesli bakış açısının tam anlamıyla gerçekleşmesini sınırlamaktadır. Yine de eser, İslami çalışmaların cinsiyet temelli yapısını sorgulamada önemli bir adım atmış ve alana güçlü bir teorik çerçeve kazandırmıştır.

Kecia Ali, *İslami Çalışmalarda Kadın Sorunu* adlı eserinde İslami çalışmalar alanındaki toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini eleştirirken, özellikle feminist yaklaşım ve bilgi üretimindeki güç ilişkilerini, temsildeki hiyerarşileri ve “Batı” ile “İslam dünyası” arasındaki asimetrik epistemolojik yapıları sorgularken post-kolonyal yaklaşımlardan yararlanır. Ancak yazar, Batı-merkezli bilgi biçimlerini sorgulama iddiasında olsa da örnekleme Amerika akademisi olduğundan analizlerinin önemli bir kısmını Anglo-Amerikan akademisi içinden yürütmesi, kitabın bu eleştiriden tam olarak bağımsızlaşamadığını göstermektedir. Ali'nin örnek seçimleri, İslami çalışmaların küresel çeşitliliğini temsil etme hedefiyle örtüşmekle birlikte, tartışmaların çoğunlukla Batılı akademik normlar çerçevesinde şekillenmesi metodolojik bir sınırlılık yaratmaktadır.

Yazarın kişisel tecrübelerine yer vermesi, genelleme yapma açısından bir sınırlılık oluşturmaktan ziyade, İslami çalışmalar alanındaki yapısal sorunları somut örneklerle görünür kılarak eleştirisini derinleştirmektedir. Fakat bu yaklaşım yer yer akademik görünümü zayıflatmakta ve öznel bir tonda anlatıma dönüşmektedir. Ali'nin örnek seçimleri, İslami çalışmaların küresel çeşitliliğini temsil etme hedefiyle örtüşmekle birlikte, tartışmaların çoğunlukla Batılı akademik normlar çerçevesinde şekillenmesi metodolojik bir sınırlılık yaratmaktadır. Bu çerçevede eser, teorik açıdan kapsamlı bir yaklaşım sunsa da, tartışmalarını ağırlıklı olarak Batı merkezli akademik örnekler üzerinden yürütmesi nedeniyle, İslami çalışmaların farklı coğrafyalardaki çok katmanlı yönlerini bütüncül biçimde ortaya koymakta sınırlı kalmaktadır.

Sonuç

Sonuç olarak, Kecia Ali'nin *İslami alıŐmalarda Kadın Sorunu* adlı eseri, İslami alıŐmalar alanında toplumsal cinsiyet, temsil ve bilgi üretimi ekseninde yürütölen tartışmalara eleştirel bir perspektif kazandırarak literatüre önemli bir katkı sunar. Kitap hem alanın tarihsel gelişimini hem de güncel akademik dinamiklerini çözümlenerek, özellikle kadın akademisyenlerin görünürlüğü ve otoritesi konularında kapsamlı bir değerlendirme ortaya koyar. Ali'nin öğretim, temsil ve akademik üretim arasındaki eşitsizlikleri bütüncöl biçimde değerlendirmesi, eseri yalnızca eleştirel değil, aynı zamanda alanın etik ve pedagojik boyutlarına ışık tutan bir çalışma haline getirir. Eser, İslami çalışmaların geleceğine dair daha adil, kapsayıcı ve eleştirel bir yönelim için temel bir referans noktası niteliğindedir.

Veri EriŐilebilirlięi Beyanı: Bu makale, daha önce yayımlanmış literatürün incelenmesine dayanmaktadır ve özgün veri üretimini içermemektedir. İncelenen kaynaklara ilişkin ek materyal veya bilgiler, makul bir talep üzerine sorumlu yazardan temin edilebilir.

TeŐekkür: Yazar teŐekkür beyan etmemiŐtir.

ıkar atıŐması Beyanı: Yazar çıkar atıŐması beyan etmemiŐtir.

Hakem Deęerlendirmesi: DıŐ bağımsız çift kör hakemli.

Finansal Destek: Yazar bu alıŐma için finansal destek almadığını beyan etmiŐtir.

Data Availability Statement: This article is based on a review of previously published literature and does not involve the generation of original data. Additional materials or information related to the reviewed sources may be obtained from the corresponding author upon reasonable request.

Acknowledgments: The author declares no acknowledgment.

Declaration of Interests: The author declares no competing interests.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Financial Support: The author declares that this study received no financial support.

Kaynaklar / References

- Ahmad, S. (2016). *What is Islamic studies? The importance of being Islamic*. Princeton University Press.
- Ali, K. (2024). *The woman question in Islamic studies*. Princeton University Press.
- Çubuk, S., & Erol, D. (2023). Türkiye'de kadının akademideki yeri: Cam tavana bakış. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kadın ve Aile Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 185-210.
- Quisay, W. (2023). *Neo-traditionalism in Islam in the West: Orthodoxy, spirituality and politics*. Edinburg University Press.